

Oorlogsmonument

Terrein De Paasheuvel, 't Frusselt 30, Vierhouten

GPS: 52.330145, 5.822797

Onthuld: Luidklok 25 mei 1947, herdenking zuil 24 september 1983

Het monument op De Paasheuvel in Vierhouten bestaat uit een bronzen luidklok en bronzen herdenkingszuil met namen. Het monument staat naast het kamphuis van de voormalige Arbeiders Jeugdcentrale (AJC). Tegenwoordig is het terrein in bezit van de Paasheuvelgroep.

Ter herinnering aan de leden van de AJC die in de oorlog hun leven gaven voor de vrijheid werd tijdens het Pinksterfeest 1947 een bronzen klok ingewijd.

De tekst op de klok luidt:

1940-1945

Als blijvende herinnering aan onze jonge kameraden, die stierven voor de vrijheid, roept mijn stem van de Paasheuvel om hun voorbeeld niet te vergeten en te blijven getuigen voor vrede, vrijheid en vriendschap.

Pinksterfeest 1947

Bij de luidklok was een gekalligrafeerde dodenlijst met daarop de namen van de op dat moment bekende doden.

In 1983 werd een bronzen gedenkzuil geplaatst. De zuil was ontworpen door Bé van Aalderen en uitgevoerd door de Nederlandse Klokkengieterij Eijsbouts in Asten. Daarop zijn de namen van de eerdere dodenlijst vermeld, aangevuld met namen van slachtoffers die pas later bekend werden. Er staan ruim vierhonderd namen op.

Alle namen zijn onder meer te vinden bij de oorlogsmonumenten op de website www.4en5mei.nl.

De Arbeiders Jeugd Centrale werd in 1918 opgericht door de toenmalige Sociaal-Democratische Arbeiders Partij (SDAP) en het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV). Doel was het opvoeden en ontwikkelen van de arbeidersjeugd.

In 1922 werd in Vierhouten een kale heuvel gekocht, die de naam droeg van De Paasheuvel. Er werd een kamphuis gebouwd, dat gebruikt werd als kampeer- samenkomstterrein.

In de Tweede Wereldoorlog werd het terrein door Duitse militairen gebruikt. Zo waren er compagnieën Landstorm gelegerd, waarvan twee soldaten op 29 oktober 1944 bij toeval het Pas Opkamp of het Verscholen Dorp ontdekten. Acht joden werden opgesloten in de kelder van De Paasheuvel. Kaatje Gompes-Schoonhoed overleed daar. Bij het delven van het graf werd haar man Max Gompes doodgeschoten. De overige zes joden werden aan de Tongerenseweg gefusilleerd.

De AJC werd in 1959 opgeheven. De recreatie-activiteiten werden overgenomen door wat later De Paasheuvelgroep ging heten.

Een Nunspeetse naam

Op de zuil staat één naam van een Nunspeets AJC-lid. Het is Gerben Andries Lenstra, die een rol speelde in het Nunspeetse verzet en ook actief was in Het Verscholen Dorp. De student economie was sinds mei 1943 ondergedoken in Amsterdam. Door verrad werd hij gearresteerd en kwam uiteindelijk in het kamp Neuengamme terecht. Daar overleed hij, waarschijnlijk opgehangen, op 6 maart 1945.

Zijn naam staat vermeld op het oorlogsmonument in Park 40-45 in Nunspeet.

Herdenking

Elk jaar wordt op 4 mei een herdenking gehouden.